

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoPr/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219203908
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7219203908.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, zastúpený JUDr. Jozefom Koľom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Toryská 6, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, so sídlom v Košiciach, Rastislavova 43, IČO: 00 606 704, zastúpený ALENA ZADÁKOVÁ - advokát, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kováčska 32, IČO: 53 209 451, o určenie, že sú splnené podmienky pre uznanie choroby z povolania, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Košice sp.zn. 42Cpr/18/2019 zo dňa 17. júla 2023

rozhodol:

M e n í rozsudok Mestského súdu Košice č.k. 42Cpr/18/2019-302 zo dňa 17. júla 2023 tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

Žalobca je povinný zaplatiť štátu na účet Mestského súdu Košice sumu 936,24 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Mestský súd Košice (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom výrokom I. určil, že žalobca ku dňu 13.2.2019 spĺňa podmienky pre priznanie choroby z povolania zaradenej v zozname chorôb z povolania pod položkou č. 29 - choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín. Výrokom II. rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Výrokom III. zaviazal žalovaného zaplatiť štátu na účet Mestského súdu Košice sumu 1.025,74 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že ku dňu 13.2.2019 spĺňa podmienky pre priznanie choroby z povolania, zaradenej v zozname chorôb z povolania pod položkou č. 29 na tom skutkovom základe, že trpí ochorením horných končatín, pričom podľa lekárskeho posudku Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice nebola jeho choroba uznaná ako choroba z povolania a toto stanovisko potvrdila aj Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania pri Ministerstve zdravotníctva SR v Bratislave (ďalej len Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania).

3. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že žalobca bol v pracovnom pomere v spoločnosti GETRAG FORD Transmissions Slovakia s.r.o., so sídlom v Košiciach (ďalej aj len GETRAG FORD) na základe pracovnej zmluvy zo dňa 10.11.2005 a pracovný pomer trval do 30.6.2018. Žalobca vykonával prácu operátora montáže, operátora výroby a operátora tepelného spracovania, pričom jeho zdravotné problémy sa prejavili výraznejšie od roku 2015, keď sa podrobil operácii ľavej ruky a v roku 2016 operácii

pravej ruky. Žalovaný vydal dňa 13.11.2018 lekársky posudok, na základe ktorého choroba žalobcu nebola uznaná ako choroba z povolania z dôvodu, že sa nepotvrdila príčinná súvislosť poškodenia zdravia z práce. Ako zamestnávateľ je v tomto lekárskom posudku uvedená spoločnosť GETRAG FORD Transmissions Slovakia s.r.o., so sídlom v Kechenci. Podkladom pre vydanie tohto lekárskeho posudku bolo prešetrenie pracoviska pri podozrení na chorobu z povolania Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, so sídlom v Košiciach, zo dňa 14.9.2018 so záverom, že kritériá dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia horných končatín u žalobcu neboli po celý čas výkonu práce splnené, preukázané nebolo ani prekročovanie celkových hmotností manipulovaných bremien po zohľadnení pohlavia a veku a nie je pravdepodobné, že ku ochoreniu žalobcu došlo v súvislosti s výkonom práce u zamestnávateľa GETRAG FORD. Tento záver bol potvrdený aj stanoviskom Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania zo dňa 13.2.2019, v zmysle ktorého žalobca nemá mať uznanú chorobu z povolania. Uvedené stanovisko bolo pre Klinikum pracovného lekárstva a úrazovej chirurgie záväzné podľa § 31c ods. 5 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon 355/2007 Z.z.).

4. Zo znaleckého posudku D. E. F., znalkyne ad hoc vzal súd za preukázané, že žalobca trpí ochoreniami, ktoré sú zahrnuté v zozname chorôb z povolania podľa prílohy 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej aj len zákon o sociálnom poistení) pod položkou 29 – choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín. Podľa záveru znalkyne žalobca pracoval v čase trvania pracovného pomeru u zamestnávateľa GETRAG FORD v podmienkach, za ktorých môže vzniknúť choroba z povolania, v období od 1.12.2005 do 31.10.2017, teda ide o prácu trvajúcu 11 rokov. Znalkyňa v závere znaleckého posudku konštatovala, že žalobca trpí ochoreniami, ktoré spĺňajú kritériá choroby z povolania pod položkou 29 prílohy 1 zákona o sociálnom poistení, a to choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín a jeho ochorenia prvýkrát spĺňali kritériá choroby z povolania dňa 16.7.2018.

5. Právne súd posudzoval vec podľa § 195 ods. 4 Zákonníka práce a § 8 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

6. Konštatoval právomoc súdu v civilnom sporovom konaní prejednať žalobu žalobcu s poukazom na to, že ide o vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, pričom žalobca a žalovaný vystupujú v rovnocennom postavení, žalovaný nemá postavenie orgánu verejnej moci, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti uskutočňuje služby v prospech pacienta a z uvedeného dôvodu je potrebné na vzťahy medzi žalovaným ako poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a žalobcom ako prijímateľom zdravotnej starostlivosti aplikovať predpisy civilného práva. Uzavrel, že na rozhodovanie o sporoch vzniknutých v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti je príslušný všeobecný súd podľa § 3 CSP.

7. Zaoberal sa aj otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, pričom dospel k záveru, že chorobu z povolania uznáva žalovaný ako špecializované pracovisko a keďže sporným je neuznanie choroby z povolania žalobcu, pasívne vecne legitimovaným subjektom je žalovaný, do ktorého pôsobnosti posúdenie tejto odbornej otázky patrí podľa zákona č. 355/2007 Z.z. Žalobca má naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe, pretože z dôvodu neuznania choroby z povolania nemôže si uplatňovať nároky vyplývajúce z tohto poškodenia zdravia a iba vyhovením žalobe môžu byť žalobcovi priznané úrazové dávky v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

8. Vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku, v zmysle ktorých žalobca v čase trvania pracovného pomeru pracoval u zamestnávateľa GETRAG FORD v podmienkach, za ktorých môže vzniknúť choroba z povolania, pričom žalobca trpí ochoreniami zahrnutými v zozname chorôb z povolania podľa prílohy 1 zákona č. 461/2003 Z.z. pod položkou 29 a v zmysle ktorých žalobca bol dlhodobo vystavený nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín súd uzavrel, že boli splnené podmienky pre uznanie choroby z povolania v zmysle § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Vyhovet preto žalobe žalobcu a deň, ku ktorému spĺňa podmienky pre priznanie choroby z povolania určil v zmysle návrhu žalobcu, t.j. 13.2.2019, hoci v zmysle znaleckého posudku jeho ochorenie prvýkrát spĺňalo kritériá choroby z povolania už dňa 16.7.2018.

9. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal ich náhradu úspešnému žalobcovi proti neúspešnému žalovanému.

10. Neúspešného žalovaného zaviazal aj na náhradu trov konania štátu, ktoré vznikli uhradením znalečného znalecký posudok zo štátnych prostriedkov vo výške 936,24 €.

11. Keďže žalobca bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov a v konaní bol úspešný, súd zaviazal žalovaného podľa § 2 ods. 2 zákona 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch na zaplatenie súdneho poplatku zo žaloby vo výške 99,50 €, teda celkovo zaviazal žalovaného zaplatiť na účet súdu 1.025,74 € (správne má ísť o sumu 1.035,74 €, t.j. 936,24 € + 99,50 € - poznámka odvolacieho súdu).

12. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu zamietne a žalovanému prizná právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V dôvodoch odvolania namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, keď súd úplne ignoroval jeho námietky a nezodpovedal na všetky skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Konkrétne vytýkal súdu, že je nepreskúmateľný jeho záver, v zmysle ktorého sú splnené všetky podmienky pre priznanie choroby z povolania. Znaleckým dokazovaním bolo pritom ustálené iba splnenie prvej podmienky, a to, že žalobca trpí chorobou, ktorá je vedená v zozname chorôb z povolania. Ustálenie splnenia aj druhej podmienky pre uznanie choroby z povolania, t.j. existencia pozitívneho odborného stanoviska príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ktoré je povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania, z odôvodnenia rozsudku zrejme nie je. Klinika pracovného lekárstva žalovaného nemohla uznať chorobu z povolania bez potvrdenia príslušného regionálneho úradu a túto zákonnú povinnosť nemôže ignorovať ani súd.

12.1. Nesúhlasil ani so záverom súdu o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na tejto určovacej žalobe, keďže výrokom rozsudku bolo len povedané, že sú splnené podmienky pre priznanie choroby z povolania, avšak súd neurčil, že sa jedná o chorobu z povolania, a teda takýto výrok žalobcovi jeho situáciu nevyriešil. Ide o výrok nevykonateľný a zmätočný z toho dôvodu, že súd určil splnenie podmienok pre priznanie choroby z povolania k dátumu 13.2.2019. Chorobu z povolania pritom nie je možné priznať spätne. Na základe tohto rozsudku tak Sociálna poisťovňa nielenže nevie, že došlo k uznaniu choroby z povolania, ale nebude poznať ani dátum jej uznania. Naliehavý právny záujem nie je daný aj z toho dôvodu, že žalobca má k dispozícii inú žalobu na odstránenie stavu právnej neistoty, a touto je určovacia žaloba voči jeho zamestnávateľovi, ktorou sa môže domáhať určenia zodpovednosti resp. miery zavinenia zamestnávateľa za vznik choroby z povolania. Len takouto žalobou môže žalobca dosiahnuť úspešné vyriešenie svojej situácie. Zo všetkých týchto dôvodov považuje napadnutý rozsudok za vecne nesprávny.

13. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia súd podľa jeho názoru vyčerpávajúcim spôsobom zodpovedal otázku pasívnej legitímácie žalovaného a tiež splnenia všetkých troch podmienok požadovaných zákonom pre určenie choroby za chorobu z povolania. Príčinná súvislosť medzi ochorením žalobcu a podmienkami dlhodobého výkonu práce u jeho zamestnávateľa bola preukázaná znaleckým dokazovaním, pričom súd uviedol dôvody, prečo závery znaleckého posudku D. E. F. považuje za logické a presvedčivé. Rozhodnutie súdu, ktorým súd určil, že boli splnené všetky tri podmienky pre priznanie choroby z povolania, považuje žalobca za rozhodnutie, ktorým voči žalovanej preukáže splnenie všetkých podmienok pre priznanie choroby z povolania. Rozhodnutím súdu teda bude žalovaná viazaná a na jeho základe Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie žalovanej ako špecializované pracovisko je povinná vydať nový lekársky posudok, ktorým bude uznaná choroba z povolania podľa rozhodnutia súdu. Podľa názoru žalobcu rozhodnutie súdu je zároveň „odborným stanoviskom z prešetrenia pracovných podmienok“, ktoré je povinným podkladom pre uznanie choroby z povolania podľa § 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z.z., resp. nahrádza hygienické šetrenie, ktoré vykonal regionálny úrad verejného zdravotníctva. Žalobca preukázal aj naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe, pretože nároky titulom úrazových dávok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení si môže uplatniť až na základe preukázania choroby z povolania. Zo všetkých týchto dôvodov považuje rozsudok za vecne správny.

14. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

16. V prejednávanom spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietol.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 9. apríla 2024 o 9.00 hod v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 2. apríla 2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

18. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že spĺňa podmienky pre priznanie choroby z povolania, zaradenej v zozname chorôb z povolania pod položkou č. 29 – choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín, a to na tom skutkovom základe, že lekársnym posudkom kliniky pracovného lekárstva a toxikológie žalovanej jeho ochorenie nebolo uznané za chorobu z povolania. Namieta závery šetrenia pracovných podmienok u jeho zamestnávateľa GETRAG FORD, v zmysle ktorých kritériá dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia horných končatín neboli u žalobcu po celý čas výkonu práce splnené. Tvrdí teda, že jeho ochorenie vzniklo pri výkone práce u zamestnávateľa GETRAG FORD za podmienok, za ktorých prácu vykonával a za ktorých choroba z povolania – choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín vzniká.

19. Súd nie je doslovne viazaný navrhovaným petitom žaloby a žalobnú žiadosť má vždy skúmať v nadväznosti na opis skutkových okolností v žalobe.

20. Aplikujúc túto zásadu odvolací súd konštatuje, že podľa obsahu žaloby žalobca sa domáha určenia, že poškodenie jeho zdravia (ochorenie horných končatín) je chorobou z povolania tvrdiac, že toto poškodenie horných končatín vzniklo pri výkone prác v pracovnom pomere pre zamestnávateľa GETRAG FORD, teda v pracovných podmienkach, z ktorých vzniká choroba z povolania – choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín. Z toho vyvodzuje povinnosť žalovanej, jej kliniky pracovného lekárstva a toxikológie, uznať poškodenie jeho zdravia ako chorobu z povolania ako predpoklad pre jeho možnosť uplatniť si dávky úrazového poistenia.

21. Podstatným z hľadiska posúdenia dôvodnosti podaného odvolania bolo vyriešenie otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, teda či žalovaný ako špecializované pracovisko, ktoré v zmysle § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. rozhoduje o uznaní choroby z povolania, je pasívne legitimovaným v spore o určenie, že poškodenie zdravia žalobcu je chorobou z povolania.

22. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Ten účastník konania (strana sporu), ktorý je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, má aktívnu legitímáciu a ten, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecnú legitímáciu súd skúma ex off. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Nedostatok aktívnej a/alebo pasívnej vecnej legitímácie vedie vždy k zamietnutiu žaloby.

23. Podľa ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce za škodu spôsobenú zamestnancovi chorobou z povolania zodpovedá zamestnávateľ, u ktorého zamestnanec pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Choroby z povolania sú choroby uvedené v právnych predpisoch o sociálnom zabezpečení (zoznam chorôb z povolania), ak vznikli za podmienok v nich uvedených.

24. Podľa ust. § 8 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom podľa osobitného predpisu (odkaz na § 31a až § 31g zákona č. 355/2007 Z.z.), zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe a/ zamestnancovi zamestnávateľa podľa § 16 pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh,
b/ fyzickej osobe uvedenej v § 17 ods. 2 pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

25. Podľa § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. chorobou z povolania a ohrozenie chorobou z povolania uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa odseku 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia; špecializované pracovisko vypracuje lekársky posudok o uznaní choroby z povolania.

26. Podľa § 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z.z. povinným podkladom k uznaní choroby z povolania špecializovaným pracoviskom je odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré vykonáva príslušný orgán verejného zdravotníctva; odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania vypracuje v lehote najneskôr do 30 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska.

27. V prípade, ak špecializované pracovisko neuzná chorobu z povolania, vydá lekársky posudok, ktorým sa neuznála choroba z povolania (§ 31a ods. 16 zákona č. 355/2007 Z.z.).

28. Ak sa posudzovaná osoba alebo zamestnávateľ domnieva, že podozrenie na chorobu z povolania bolo posúdené nesprávne, môže písomne požiadať o opätovné posúdenie uznannej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania celoslovenskú komisiu do 60 dní odo dňa prijatia lekárskeho posudku, ktorým špecializované pracovisko uznalo chorobu z povolania alebo neuználo chorobu z povolania (§ 31c ods. 1 zákona č. 355/2007 Z.z.).

29. Súdna prax sa ustálila v názore, že špecializované pracovisko, ktoré (ne)uznáva chorobu z povolania a ani Celoslovenská komisia na posudzovanie chorôb z povolania na Ministerstve zdravotníctva SR (poradný orgán ministerstva zdravotníctva – poznámka odvolacieho súdu) nie sú správnymi orgánmi, ktorých rozhodnutia by boli preskúmateľné súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/54/2018 zo dňa 25.9.2019).

30. V prípade, že zamestnanec (alebo aj zamestnávateľ) nie je spokojný s lekárskeým posudkom o neuznaní (uznaní) choroby z povolania, súdna prax je ustálená v názore, že sa môže domáhať žalobou proti zamestnávateľovi v civilnom sporovom konaní určenia zodpovednosti resp. miery zavinenia zamestnávateľa za vznik choroby z povolania, t. j. vzniká pracovnoprávny spor medzi poškodeným zamestnancom a zamestnávateľom ohľadne posúdenie miery zodpovednosti zamestnávateľa resp. zamestnanca na vzniku choroby z povolania (viď rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/105/2016 zo dňa 17.1.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/54/2018 zo dňa 25.9.2019).

31. Predmetom dokazovania v takomto pracovnoprávnom spore je zisťovanie pracovných podmienok u zamestnávateľa, u ktorého poškodený zamestnanec naposledy pracoval pred zistením choroby z povolania a ustálenie, či išlo o podmienky, za ktorých vzniká choroba z povolania, a teda či je daná zodpovednosť zamestnávateľa za poškodenie zdravia zamestnanca.

32. Aktívnu i pasívnu legitímáciu v takomto spore o určenie, že poškodenie zdravia je chorobou z povolania (alebo o určenie, že zamestnávateľ zodpovedá za škodu vzniknutú chorobou z povolania), teda určuje citované ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce. Aktívne legitímovaným je poškodený zamestnanec, ktorého poškodenie zdravia nebolo uznané príslušným orgánom ako choroba z povolania

a pasívne legitimovaným je zamestnávateľ, ktorý zodpovedá za škodu vzniknutú chorobou z povolania za podmienok určených v § 195 ods. 4 Zákonníka práce.

33. V prejednávanej spore žalobca sa domáha svojho nároku voči žalovanému, ktorý nie je (nebol) jeho zamestnávateľom, preto záver súdu o pasívnej legitimácii žalovaného je nesprávny.

34. Aj keď súd vec právne posúdil podľa správnych právnych predpisov (§ 195 ods. 4 Zákonníka práce, § 8 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 31a zák. č. 355/2007 Z.z., na ktorý priamo odkazuje § 8 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z.), tieto nesprávne interpretoval v prejednávanej spore, ak dospel k záveru o pasívnej legitimácii žalovaného, z ktorého dôvodu vychádza jeho rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

35. Pri správnej aplikácii citovaného ust. § 195 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s ust. § 8 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 31a zák. č. 355/2007 Z.z. nemožno dospieť k inému záveru, než že žalovaný nie je v spore pasívne vecne legitimovaný, pretože ide o spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú chorobou z povolania (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/65/2006) a žalovaný nie je, ani nebol zamestnávateľom žalobcu.

36. Rozsudkom v konaní o žalobe zamestnanca proti zamestnávateľovi, ktorým súd určí, či poškodenie zdravia je chorobou z povolania, je Sociálna poisťovňa v konaní o nároku na úrazové dávky viazaná (§ 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení), a teda nevyžaduje sa vydanie nového lekárskeho posudku žalovaným, ktorým bude uznané poškodenie zdravia za chorobu z povolania, ako argumentuje žalobca v súvislosti s preukazovaním naliehavého právneho záujmu na tejto určovacej žalobe proti žalovanému.

37. Dôvodná je v tomto smere odvolacia námietka žalovaného, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určovacej žalobe proti žalovanému, lebo má k dispozícii iný účinný prostriedok ochrany svojich práv a odstránenia stavu právnej neistoty, a týmto je určovacia žaloba proti zamestnávateľovi o určenie rozsahu jeho zodpovednosti za chorobu z povolania resp. žaloba proti zamestnávateľovi o určenie, že poškodenie zdravia žalobcu je chorobou z povolania. Obe typy žalôb súdna prax pripúšťa (viď napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoPr/8/2013 zo dňa 30. apríla 2014, sp. zn. 11CoPr/3/2016 zo dňa 12. apríla 2017, sp. zn. 3CoPr/2/2018 zo dňa 31. januára 2019, sp. zn. 6CoPr/4/2019 zo dňa 22.10.2019, sp. zn. 5Co/460/2013 zo dňa 25.2.2014, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11CoPr/2/2022 zo dňa 24.3.3.2022, rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/9/2011 z 19.4.2012 atď.).

38. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pasívne vecne legitimovaným v spore o určenie, že poškodenie zdravia žalobcu je chorobou z povolania, je zamestnávateľ žalobcu, u ktorého pracoval naposledy pred zistením choroby z povolania za podmienok, za ktorých táto choroba vzniká (§ 195 ods. 4 Zákonníka práce), z ktorého dôvodu nebolo možné žalobe žalobcu voči ním označenému žalovanému vyhovieť.

39. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 388 CSP tak, že žalobu žalobcu z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného zamietol.

40. O náhrade trov celého konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

41. Po rozhodnutí odvolacieho súdu je v konaní plne úspešný žalovaný, ktorému preto odvolací súd priznal náhradu trov celého konania (trov prvoinštančného i tohto odvolacieho konania) voči neúspešnému žalobcovi, keď nezistil z obsahu spisu žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému v zmysle § 257 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

42. O náhrade trov konania štátu, spočívajúcich vo vyplatennom znalečnom znalkyni zo štátnych prostriedkov v sume 956,24 € odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s použitím článku 4 ods. 2 základných princípov CSP a zaviazal na ich náhradu štátu žalobcu, ktorý bol v spore neúspešný.

43. Vzhľadom na neexistenciu osobitnej úpravy rozhodovania o trovách, ktoré vzniknú v konaní štátu, odvolací súd posúdil náhradu trov konania štátu podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, ktoré upravuje problematiku čo do obsahu najbližšiu vo vzťahu k posudzovaniu náhrady trov konania štátu.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).